

SOŁECKA STRATEGIA ROZWOJU WSI BIAŁA

w gminie Wieleń

na lata 2016 - 2021

Dokument sporządzony przez przedstawicieli

Grupy Odnowy Wsi (*imię i nazwisko*):

Krystyna Taraśkiewicz

Marżena Piechowiak

Hanna Forbrich

z udziałem moderatora/moderatorów (*imię i nazwisko*):

Paweł Michalski, Marek Romaniec

SPIS TREŚCI

- 1. Karta diagnozy**
- 2. Sprawozdanie z wizji w terenie**
- 3. Analiza zasobów**
- 4. Analiza SWOT**
- 5. Analiza potencjału**
- 6. Wizja wsi**
- 7. Program długoterminowy odnowy wsi**
- 8. Program krótkoterminowy odnowy wsi**

KARTA DIAGNOZY ZAAWANSOWANIA ODNOWY WSI

wraz ze sprawozdaniem z wizji w terenie

Gmina: Wielen

Sołectwo: Biała

Liczba mieszkańców: 220

Faza odnowy	Zakres działań	*	Rozwój organizacyjny	*	Sterowanie rozwojem	*
	<i>brak działań</i>		istnieje tylko rada sołecka		brak planowania działań w wymiarze całej wsi	
	<i>działania fragment. lub dotyczące wąskiej grupy</i>		rozproszone działanie organizacji			
A Inicjalna	działania spontaniczne	X	zawiązana grupa odnowy wsi	X	opracowanie planu i programu odnowy dla całej wsi	X
	porządkowanie wsi	X				
	projekty startowe (z programu krótkoterminowego)	X	podejmuje się kroki na rzecz skoordynowania działań organizacji we wsi	X	planowanie w krótkim horyzoncie czasowym	X
	przekonywanie mieszkańców do idei odnowy wsi i integrowanie wokół pierwszych przedsięwzięć	X				
B Początkowa	różnorodne projekty (z programu długoterminowego) nastawione na usunięcie podstawowych barier i zaspokojenie głównych potrzeb		liczna grupa odnowy wsi (skupia przedstawicieli organizacji i instytucji)		systematyczne planowanie działań, (np. roczne plany rzeczowo-finansowe, kalendarze imprez)	
			zawiązane stowarzyszenie na rzecz rozwoju (odnowy) wsi		wykorzystywanie gminnych instrumentów wsparcia	
	pobudzenie mieszkańców do odnowy własnych posesji		skoordynowane działanie organizacji obecnych we wsi		proste instrumenty komunikacji wewnętrznej	

C Zaawansowana	projekty jakościowo zmieniające kluczowe obszary życia oraz kształtujące strukturę wsi		„koalicja” organizacji i instytucji na rzecz odnowy wsi		projektowanie działań (projekty)	
					pozyskiwanie środków zewnętrznych	
	projekty wyróżniające wieś, kształtuje się centrum wiejskie		liczne stowarzyszenie odnowy wsi		systematyczne planowanie rozwoju (aktualizowanie planu i programu odnowy wsi)	
	powszechne zaangażowanie mieszkańców w projekty publiczne		animacja aktywności poszczególnych grup mieszkańców		rozwinięta komunikacja wewnętrzna	
powszechna odnowa prywatnych posesji				promocja wsi		
D Całościowa	lokalnie oraz regionalnie powiązane ze sobą projekty wywołujące efekt synergiczny (nacisk na tworzenie miejsc pracy)		stowarzyszenie odnowy wsi instytucją rozwoju lokalnego (Centrum Aktywności Lokalnej)		kompleksowe i szczegółowe planowanie przestrzenne	
	uksztaltowane „centrum wiejskie”		rozwój wsi oparty na aktywności kluczowych grup mieszkańców (rolników, przedsiębiorców, młodzieży, kobiet) i stowarzyszeń		powszechny udział grup mieszkańców w strategicznym planowaniu rozwoju	
	świadome kształtowanie czynników rozwoju (np. wykorzystania odnawialnych energii)				rozwinięta promocja oraz komunikacja z otoczeniem	
	projekty kreujące „wieś tematyczną”				instrumenty wsparcia działań prywatnych	

Wstaw X gdy spełnia warunek

Sprawozdanie z wizji w terenie

Miejsce i data przeprowadzenia wizji: Biała 26 luty 2016 r.

Uczestnicy: Paweł Michalski, Marek Romaniec, Krystyna Taraśkiewicz

Krótką charakterystyka wsi: *(aktywność mieszkańców, funkcjonujące organizacje pozarządowe, infrastruktura, charakter zabudowy, fundusze)*

Biała – wieś w Polsce położona w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim, w gminie Wieleń nad jeziorem Białym

Biała należy do najstarszych wsi ulokowanych na terenie Puszczy Noteckiej (pierwsza wzmianka, jako Bela z 1298). W czasie II wojny światowej polscy mieszkańcy wsi zostali brutalnie wysiedleni przez nazistów. 8 sierpnia 1944 hitlerowcy zamierzali spalić wieś i zamordować wszystkich mieszkańców za pomoc udzielaną partyzantce. Naziści zrezygnowali ze zbrodni za namową miejscowych Niemców z Mężyka - sołtysa Friedy Wencke i młynarza Leichnera. Wydarzenie to upamiętnia Kaplica Wdzięczności wystawiona też na pamiątkę dwóch innych wydarzeń: ugaszenia przez ulewę wielkiego pożaru Puszczy Noteckiej w dniu 10 sierpnia 1992, co uratowało być może życie i mienie wielu mieszkańców wsi oraz pobytu Karola Wojtyły nad jeziorem Białym na przełomie lipca i sierpnia 1977. Po wojnie w okolicach wsi powstała znacząca ilość domów letniskowych. Około 80% z nich było samowolą budowlaną, ale z uwagi na dbałość o posesje i znaczący wpływ na gospodarkę w niezamożnej okolicy stan ten jest tolerowany. Układ wsi ma charakter ulicówki z rozbudowaną częścią letniskową.

Z przeprowadzonej wizji w terenie sporządzono dokumentację fotograficzną (płyta CD).

Data: 26 luty 2016 r.

Sporządził: Paweł Michalski

ANALIZA ZOSOBÓW

ANALIZA ZASOBÓW – część I

RODZAJ ZASOBU*		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
PRZYRODNICZY	walory krajobrazu, rzeźby terenu	lasy		X	
	stan środowiska	-			
	walory klimatu	-			
	walory szaty roślinnej	-			
	cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	Puszcza Notecka		X	
	świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)	czapli		X	
	wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	jeziora		X	
	wody podziemne	-			
	gleby	słabe	X		
	kopaliny	-			
	walory geotechniczne	-			
KULTUROWY	walory architektury	-			
	walory przestrzeni wiejskiej publicznej	-			
	walory przestrzeni wiejskiej prywatnej	Zadbane posesje	X		
	zabytki i pamiątki historyczne	Kapliczka leśna Karola Wojtyły		X	
	osobliwości kulturowe	-			
	miejsca, osoby i przedmioty kultu	Kościół pw. Matki Boskiej Różańcowej		X	
	święta, odpusty, pielgrzymki	Doroczne odpusty, pielgrzymka do Lubasza z postojem nad jeziorem w Białej		X	
	tradycje, obrzędy, gwara	Noc Świętojańska		X	
	legends, podania i fakty historyczne	Pożar Puszczy Noteckiej		X	
	przekazy literackie	Biała w Puszczy Noteckiej		X	
ważne postacie i przekazy historyczne	Powstanie Wielkopolskie		X		

	specyficzne nazwy	Jaz-zwężenie jezior		X	
	specyficzne potrawy	-			
	dawne zawody	-			
	zespoły artystyczne, twórcy	-			

ANALIZA ZASOBÓW – część II

RODZAJ ZASOBU	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
OBIEKTY I TERENY	działki pod zabudowę mieszkaniową	-		
	działki pod domy letniskowe	Nad jeziorem Białym		X
	działki pod zakłady usługowe i przemysł	-		
	pustostany mieszkaniowe	-		
	pustostany poprzemysłowe	-		
	tradycyjne nieużytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)	-		
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	placze publicznych spotkań, festynów	plaża		X
	sale spotkań, świetlice, kluby	sala wiejska		X
	miejsca uprawiania sportu	boisko		X
	miejsca rekreacji	plaża		X
	ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	-		
	szkoły	-		
	przedszkola	-		
	biblioteki	-		
	placówki opieki społecznej	-		
	placówki służby zdrowia	-		
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	wodociąg, kanalizacja	-		
	drogi (nawierzchnia, oznakowanie oświetlenie)	polbruk, lampy uliczne		X
	chodniki, parkingi, przystanki	-		
	sieć telefoniczna i dostępność Internetu	telefony stacjonarne Izomat Wronki		X
	telefonii komórkowa	słaby zasięg	X	

	inne	-			
ANALIZA ZASOBÓW – część III					
RODZAJ ZASOBU		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
GOSPODARKA, ROLNICTWO	miejsca pracy (gdzie, ile?)				
	znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe i ich produkty	ZUL Zakład Ogólnobudowlany	X		
	gastronomia	-			
	miejsca noclegowe	-			
	gospodarstwa rolne	Do 15 ha	X		
	uprawy hodowle	-			
	możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	-			
	zasoby odnawialnych energii	-			
ŚRODKI FINANSOWE I POZYSKIWANIE FUNDUSZY	środki udostępniane przez gminę	Fundusz Sołecki		X	
	środki wypracowywane	-			
MIESZKAŃCY (KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI)	autorytety i znane postacie we wsi	-			
	krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą	-			
	osoby o specyficznej lub ważnej dla wiedzy i umiejętnościach, m.in. studenci	-			
	przedsiębiorcy, sponsorzy	-			
	osoby z dostępem do Internetu i umiejętnościami informatycznych	-			

	pracownicy nauki	-			
	związki i stowarzyszenia	-			
	kontakty zewnętrzne (np. z mediami)	-			
	współpraca zagraniczna i krajowa	-			
INFORMACJE DOSTĘPNE O WSI	publikatory, lokalna prasa	-			
	książki, przewodniki	-			
	strony www	-			

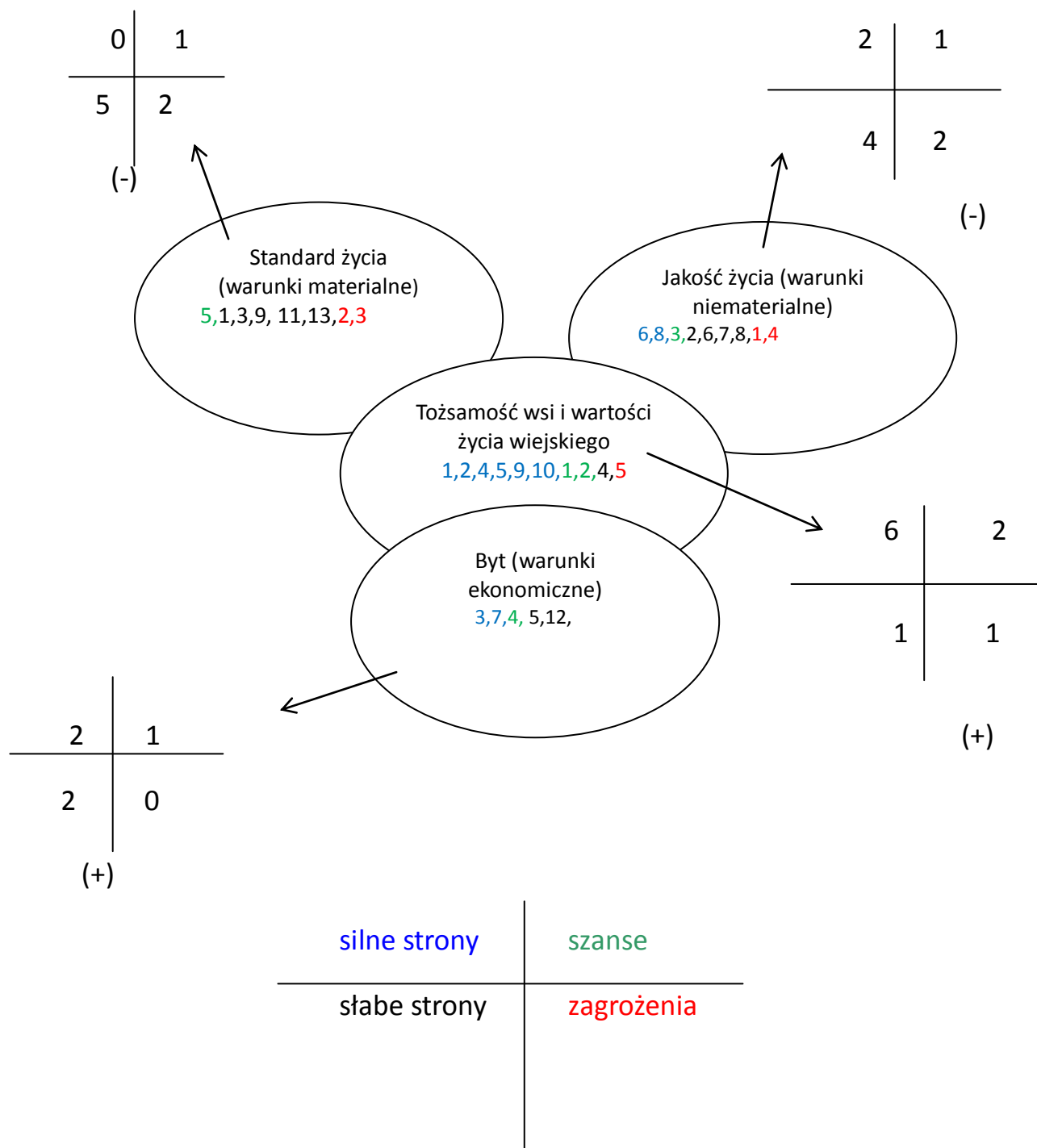
Zasoby – wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i związanego z nią obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie badź w przyszłości w realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Zwrócić uwagę na elementy specyficzne i rzadkie (wyróżniające wieś). *Opracowanie: Ryszard Wilczyński*

ANALIZA SWOT

SILNE STRONY (atuty wewnętrzne)	SŁABE STRONY (słabości wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Walory przyrodnicze (Puszcza Notecka), zasoby leśne 2. Czyste środowisko naturalne (brak uciążliwych zakładów przemysłowych). 3. Sieć domków letniskowych 4. Ciekawa historia wsi (ks kanonik E. Klemczak, pobyty w Białej kardynała K. Wojtyły, uratowanie mieszkańców przed zagładą z rąk nazistów). 5. Różnorodność struktury mieszkańców (rdzenni mieszkańcy-osoby napływowe). 6. Potencjał społeczny, wolontariat 7. Duża liczba grzybiarzy 8. Dobra współpraca mieszkańców z letnikami 9. Historia uratowania wsi z pożaru Puszczy Noteckiej w 1992 r. 10. Jezioro Białe – atrakcyjne miejsce do rekreacji 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczająca infrastruktura rekreacyjna 2. Mało inicjatyw i działalności w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dla młodzieży. 3. Słaba infrastruktura techniczna (kanalizacja, oczyszczalnia) 4. Niska świadomość wielu mieszkańców o przeszłości i historii wsi 5. Brak usług z zakresu obsługi ruchu turystycznego (gastronomia, informacja) 6. Słabe zaangażowanie mieszkańców w życie wsi 7. Niewykorzystany potencjał młodzieży i jej małe zaangażowanie w sprawy wsi. J 8. Niski przyrost naturalny. J 9. Niedobory w oświetleniu wsi. S 10. Niewystarczające środki na aktywną działalność mieszkańców. B 11. Zły stan niektórych dróg wewnętrznych. S 12. Niedostateczne oznakowanie atrakcji turystycznych. B 13. Niewystarczająca ilość ścieżek rowerowych

SZANSE (okazje zewnętrzne płynące z otoczenia)	ZAGROŻENIA (zagrożenie płynące z otoczenia)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Położenie – serce Puszczy Noteckiej 2. Ciekawe i atrakcyjne położenie krajobrazowe wsi i plaży nad jeziorem, budowa wokół niej infrastruktury upowszechniającej wiedzę na temat przeszłości wsi 3. Wsparcie zewnętrzne w zakresie opracowania projektów o dofinansowanie zewnętrzne 4. Ujęcie naszej wsi w dokumentach strategicznych gminy, powiatu, pośrednio województwa 5. Przebudowa drogi Hamrzysko-Krucz 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duże zagrożenie pożarowe lasów otaczających wieś 2. Pogarszający się stan nawierzchni dróg powiatowych 3. Nieuregulowane prawo wodne 4. Zmniejszająca się liczba wczasowiczów, którzy osiedlają się na terenie wsi 5. Zanieczyszczenie środowiska: jeziora, nieuregulowana sprawa odbioru śmieci.

Analiza potencjału rozwojowego wsi

SILNE STRONY	SZANSE
SLABE STRONY	ZAGROŻENIA

Tożsamość wsi i wartości życia wiejskiego (+) +

6	2
1	1

Wnioski: Obszar mocny. Należy położyć nacisk na projekty wykorzystujące mocne strony korzystające z tożsamości i historii wsi.

Standard życia (warunki materialne) (-) -

0	1
5	2

Wnioski: Obszar słaby, zaniedbany. Strony słabe i zagrożenia przeważają. Standard ten wymaga podejmowania długofalowych działań w zakresie budowania infrastruktury, w tym w rozwój infrastruktury turystycznej, która daje szansę na rozwój miejscowości.

Jakość życia (warunki niematerialne i duchowe) (-) -

2	1
4	2

Wnioski: Obszar słaby. Należy wspierać mieszkańców w budowaniu relacji i współpracy na rzecz rozwoju sołectwa oraz przygotować dobrą ofertę kulturalno- edukacyjno- rekreacyjną.

Byt (warunki ekonomiczne) (+) +

2	2
1	0

Wnioski: Obszar z potencjałem na rozwój. Należy wykorzystać potencjał wsi do tworzenia inicjatyw przedsiębiorczych w tym w zakresie rozwoju usług turystycznych i okołoturystycznych.

WIZJA WSI (hasłowa i opisowa):

„Turystyczne serce Puszczy Noteckiej – Biała”

Biała to serce Puszczy Noteckiej - wieś aktywnych ludzi, otwarta na nowych mieszkańców. Z bogatym zapleczem rekreacyjno- sportowym dostępnym dla turystów i osób spragnionych odpoczynku w zadbanym ładnym i cichym miejscu. Przyjazne miejsce harmonijnego rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców, otwarte na współpracę.

Wizja wsi (hasłowa): Turystyczne serce Puszczy Noteckiej - Biała

I. Plan rozwoju			II. Program rozwoju
1. CELE Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi?	2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)		3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)
	ZASOBY których użyjemy	ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Słabe strony jakie wyeliminujemy Zagrożenia jakich unikniemy
A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO			
1. Poprawa stanu integracji społecznej	Fundusz Sołecki Powołanie stowarzyszenia, wolontariat	Piękno przyrody i krajobrazu Doliny Noteci, potencjał społeczny	Słaba infrastruktura turystyczna, słaba informacja we wsi, brak tablic, strony www wsi, brak stowarzyszenia na rzecz odnowy wsi
B. STANDARD ŻYCIA			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmacnianie działań proekologicznych na rzecz wsi 2. Pobudzanie świadomości mieszkańców o historii wsi 3. Działania edukacyjne zmierzające do podnoszenia wiedzy mieszkańców o zagrożeniach pożarowych 4. Założenie strony internetowej wsi lub profilu społecznościowego 			

1. Poprawa i rozwój infrastruktury społecznej	- Miejsce-plaża, sala wiejska, świetlica środowiskowa, kaplica	- czyste środowisko - jezioro - bogata historia wsi - brak przemysłu	Brak dobrej drogi i ścieżki rowerowej, brak podłączenia do internetu i sieci komórkowej, słabo urządzona plaża	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, utwardzenie drogi przez wieś (kościół – cmentarz) 2. Zagospodarowanie plaży nad jeziorem 3. Budowa placu zabaw 4. Poprawienie infrastruktury sanitarnej 5. Lobbowanie na celu poprawienia stanu wody w jeziorze 6. Lobbowanie i budowa sieci internetu szerokopasmowego 7. Budowa centrum rekreacji i kultury
---	--	---	--	--

C. JAKOŚĆ ŻYCIA

1. Wzmocnienie wspólnoty lokalnej wsi przez integrację wokół projektów	Potencjał społeczny, miejsce wyjątkowe pod kątem stworzenia oferty turystycznej, albumy o wsi	Chcemy powołać stowarzyszenie AUTORYTET LUDZI (kard. Wojtyła, ks. E. Klemczak)	Współpraca sąsiedzka życzliwość i akceptacja postaw społecznych, oferta kulturalna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Imprezy integracyjne – Noce Sobótkowe i inne wydarzenia organizowane na plaży 2. Organizacja Mszy Hubertowskiej 3. Organizacja wystaw plenerowych 4. Udział w organizacji pielgrzymki do Lubasza z postojem pielgrzymów przy kapliczce kard. Wojtyły
--	---	--	--	--

D. BYT

1. Promocja wsi Biała i okolic	Bogate tradycje wsi położonej w Puszczy Noteckiej, czyste środowisko naturalne	Piękne lasy i jezioro w ciągu ośmiu jezior, po których pływał ks. kard. Karol Wojtyła, kapliczka Papieska	Brak wypożyczalni kajaków i łodzi, nieoznakowany „Szlak Papieski”, brak ścieżek rowerowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wytyczenie i oznakowanie Turystycznego Szlaku Papieskiego w ciągu ośmiu jezior, ze startem w Białej. 2. Program REWITALIZACJI WSI BIAŁA, w tym plaży. 3. Założenie strony www miejscowości lub profilu społecznościowego. 4. Nawiązanie współpracy z branżą turystyczną (m.in. wypożyczalnie sprzętu wodnego).
--------------------------------	--	---	--	--

PROGRAM KRÓTKOTERMINOWY ODNOWY WSI na OKRES 2 lat

Kluczowy problem	Odpowiedź	Propozycja projektu	Czy nas stać na realizację? (tak/nie)		Punkty	Hierarchia
			Organizacyjnie	Finansowo		
Co nas najbardziej zintegruje?	Budowa placu zabaw na plaży	Plaża centrum rekreacji, turystyki i kultury wsi Biała - SERCA PUSZCZY NOTECKIEJ	TAK	TAK	4+4+4=12	2
Na czy nam najbardziej zależy?	Przełożenie dachu na kaplicy w Białej i remont kościoła	Odrestaurowanie kaplicy w Białej wraz z terenem przyległym	TAK	NIE	1+1+1=3	5
Co nam najbardziej przeszkadza?	Brak środków na urządzenie plaży w Białej	Projekt „Plaża- Centrum Turystyczne Puszczy Noteckiej.”	TAK	TAK	3+3+3=9	3
Co najbardziej zmieni nasze życie?	Powołanie Stowarzyszenia na Recz Odnowy Wsi Biała „Serca Puszczy Noteckiej”	Założenie STOWARZYSZENIA NA RZECZ ROZWOJU BIAŁEJ – Serce Puszczy Noteckiej	TAK	TAK	5+5+5=15	1
Co nam przyjdzie najłatwiej?	Organizacja Mszy za ks. E. Klemczaka i Mszy Hubertowskich	Organizacja religijno-kulturowych aspektów rozwoju wsi Biała	TAK	TAK	2+2+2=6	4
Na realizację jakiego projektu planujemy pozyskać środki zewnętrzne? Z jakich źródeł?	Plaża centrum rekreacji, turystyki i kultury wsi Biała – SERCA PUSZCZY NOTECKIEJ Środki krajowe w ramach konkursów ogłaszanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego lub środki PROW.					

**Podpisy przedstawicieli Grupy Odnowy Wsi:
uczestniczących w przygotowaniu dokumentu:**

Krystyna Taraškiewicz

Marzena Piechowiak

Hanna Forbrich

Podpis/podpisy moderatora/ów odnowy wsi:

Paweł Michalski

Marek Romaniec

Załączniki:

- 1. Listy obecności na warsztatach sołeckich**
- 2. Dokumentacja zdjęciowa z przeprowadzonej wizji terenowej oraz warsztatów sołeckich (płyta CD).**